

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Геєць В.М. Концепція економічної безпеки України // Ін-т екон. прогнозування; кер. проекту В.М. Геєць. – Київ : Логос, 1999. – 56 с.
2. Колодізев О.М., Середіна А.В. Державна система управління фінансовою безпекою України та правові засади її функціонування. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць. Суми, 2010. Т. 30. С. 383–398.
3. Картузов Є.П. Визначення фінансової безпеки підприємства: поняття, зміст, значення і функціональні аспекти. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 8(134). С. 172–181.
4. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування [Текст] : монографія / Л.С. Шевченко та ін. / за ред. Л.С. Шевченко. – Харків : Право, 2009. – 312 с.

Насібова О. В.

*кандидат економічних наук, докторант кафедри фінансів
Київського національного
торговельно-економічного університету
м. Київ, Україна*

ДОМІНАНТИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Пріоритетним напрямом державної політики реалізації найважливіших суспільних потреб в умовах сучасних викликів та обмеженості фінансових ресурсів є формування дієвого соціального захисту населення, який передбачає державну підтримку найбільш вразливих верств населення з метою забезпечення відповідного життєвого рівня, створення соціальних гарантій для економічно активної частини населення, що протидіють дестабілізуючим життєвим факторам (інфляція, спад виробництва, економічна криза, безробіття тощо), а також розвиток недержавної системи соціального забезпечення як додаткової ланки підвищення добробуту громадян, участь в якій здійснюється на добровільних засадах.

Ефективність соціального захисту населення залежить від якості та своєчасності його фінансового забезпечення, яке здійснюється завдяки функціонуванню багатоканальної системи

фінансових відносин зазначеної сфери і включає соціальне страхування, бюджетне фінансування, фінансове забезпечення суб'єктами господарювання різних форм власності, благодійність, гранти, самофінансування.

Визначальним елементом фінансового забезпечення соціального захисту населення є соціальне страхування, яке створює необхідні економічні передумови для відтворення трудових ресурсів та впливає на підвищення ефективності суб'єктів господарювання через матеріальне забезпечення і охорону здоров'я працівників. Реалізація соціального захисту економічно активного населення на основі даного соціального інституту сприяє підвищенню стабільності в суспільстві й економіці, гармонізує відносини у трудових колективах.

Роль та значення бюджетного фінансування видатків на соціальний захист населення зокрема залежать від моделі фінансових відносин у суспільстві. Розгляд бюджетних видатків на соціальний захист населення набуває важливого значення, оскільки за рахунок бюджетних видатків держава підтримує сприятливе соціальне середовище, належний рівень соціального захисту населення, зменшує майнове розшарування громадян, здійснює соціальні перетворення, забезпечує соціальну справедливість.

Важливу роль в акумуляції фінансових ресурсів для виконання соціальних зобов'язань відіграють благодійна діяльність та гранти.

У сучасному суспільстві благодійництво стало одним із основних засобів вирішення соціальних проблем, в тому числі забезпечення соціального захисту населення та подолання бідності, виступаючи доповненням до державної соціальнозахисної функції, а в окремих випадках, повністю компенсуючи роль держави у реалізації соціальних заходів. Пріоритетною формою діяльності більшості благодійних фондів та організацій в Україні вважається адресна благодійна допомога фізичним особам, установам та організаціям. Використання грантових ресурсів для вирішення соціальних проблем передбачає фінансування реалізації соціальних проєктів, благодійних програм, проведення досліджень, навчання та інших суспільно корисних цілей, що підвищує фінансовий потенціал системи соціального захисту населення. В Україні працюють різноманітні фонди і організації, які надають фінансову

підтримку у формі грантової допомоги, спрямовану на вирішення питань соціального захисту населення.

Одним із складових компонентів в системі фінансового забезпечення соціального захисту населення є донорство, яке здійснюється іноземними державами, урядами іноземних країн, спеціальними міжнародними фондами та організаціями у вигляді міжнародної технічної або фінансової допомоги.

Посилення фінансових можливостей системи соціального захисту обумовлено більш активною роллю приватного бізнесу в соціальній сфері як надавача соціальних послуг, що сприяє підвищенню якісних характеристик цих послуг в умовах конкуренції, та платника податків, які є інструментом перерозподілу фінансових ресурсів на користь тих, хто потребує певний обсяг фінансової допомоги і підтримки.

Здатність населення до самофінансування, яке включає первинні доходи та заощадження, впливає на формування достатньої фінансової бази для забезпечення реалізації соціального захисту та визначення державної можливості гарантування належного рівня життя громадянам.

Одночасне використання на практиці різних форм фінансового забезпечення соціального захисту населення через установалення оптимального для даного етапу розвитку суспільства співвідношення між ними та врахування діючої моделі перерозподілу фінансових ресурсів в державі вплине на стабілізацію рівня життя громадян, соціальну справедливість, гармонізацію відносин між різними соціальними групами, стимуляцію споживання, призведе до соціального ефекту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бак Н.А. Приватна благодійність в Україні та можливості її активізації для фінансування потреб суспільного розвитку. *Фінанси України*. 2020. № 2. С. 82–100.
2. Качула С. В. Державна фінансова політика соціального розвитку : монографія. Київ : КНТЕУ, 2019. 424 с.
3. Кучер Г.В. Державне фінансування соціального захисту в умовах трансформаційної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 8. Ч. 1. С. 120–125.

4. Козарезенко Л.В. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні. *Економічний вісник університету*. 2015. № 26/1. С. 183–190.
5. Крикун Т.І. Формування видатків бюджету на соціальне забезпечення. *Економічний вісник університету*. 2016. № 30/1. С. 162–169
6. Курінна Т.М. Державне регулювання благодійності і меценатства : монографія. Київ : Талком, 2018. 400 с.
7. Лисяк Л.В. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. 2017. Вип. 11(1). С. 23–30.
8. Мальований М.І. Оцінка бюджетного фінансування соціального забезпечення в Україні. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2020. № 1 (72). С. 116–135.
9. Насібова О.В. Благодійність як джерело фінансових ресурсів соціального захисту населення. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2020/62.pdf (дата звернення: 24.02.2021).
10. Ріппа М. Імперативи бюджетного фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. *Світ фінансів*. 2018. № 3 (56). С. 28–40.

Nikiforov Petro

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Finance and Credit
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University*

Kretsu Inessa

*Student
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
Chernivtsi, Ukraine*

CREDIT SUPPORT OF AGRICULTURE OF UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS

It is difficult to imagine a modern market economy without a developed and well-functioning credit system. In the lending of the agricultural sector of the economy there is a certain system, the main elements of which are banking and non-banking credit and financial institutions, which on a generally accepted basis provide credit services to agriculture. Ukraine's credit system is not considered developed and